

Sandbybladet

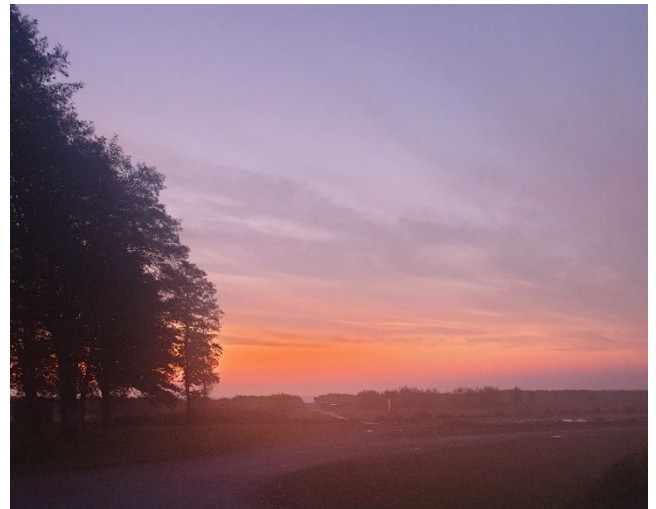
Information till medlemmar i Sandbybadets Samfällighetsförening hösten 2021

Hemsida: www.sandbybadet.se
Facebook: "Vi i Sandbybadet"

Hej alla boende i Sandbybadet !

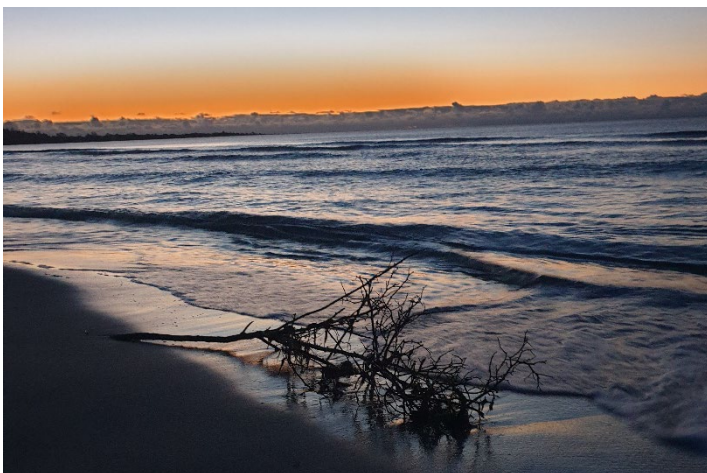
Vi får tacka för förtroendet att ni vill ha oss i styrelsen lite till. Efter årsmötet så består styrelsen av mig Anna, P-O, Peter, Staffan, Nisse, Raoul och Ronny. Raoul och Ronny är nya i styrelsen och ni kan läsa lite mer om dem längre fram.

Vårt område växer och till detta år så har det tillkommit tre nya fastigheter längs Gamla Brogatan samt att tomter har delats för att ge utrymme för flera. Vi hälsar er alla extra välkomna till vackra Sandbybadet och till föreningen SSF.

I den norra delen av Sandbybadsbukten, vid First Camp Löttorp (tidigare Löttorps camping) planeras det också nya bostäder där den gamla "kolonin" nu ligger och mot vattenrutschbanan. Så ja – det händer mycket i vår närhet.

I detta Sandbyblad berättar vi bland annat lite om områdets historia och varför våra gator heter som de gör. Vi vill särskilt tacka Göran Collin för ett gediget källmaterial. Vidare i detta nummer finns också information om Parkslide och om hur vi bör sköta vägrenar, häckar och uthängande grenar. Det senare är något som måste skötas kontinuerligt och som vi alla måste hjälpas åt med. Apropå hjälpa till – styrelsen vill gärna ha kontakt med er som kan tänka er att just hjälpa till. Det rör sig bland annat om klippning av vissa vägrenar och runt brevlådor, kontroll av diken och utläggning och inplockning av farthinder. Kan du hjälpa till så hör av dig till vem som helst i styrelsen så berättar vi mera.

Hösten är här med ett underbart lugn, så brukar ni inte besöka Öland på hösten / vintern, kan jag varmt rekommendera det för att få njuta av ett helt annorlunda Sandbybadet än det som vi har på sommaren.

Anna S-J

Nya i styrelsen

Raul Eriksson, på Murar Götes Gata 16, är ny medlem av styrelsen som suppleant. Raoul och Birgitta kom till Öland tillsammans med sina 2 barn i början av 1980-talet. De hade husvagn och var säsongboende på Sandbybadets camping. På den tiden hade Börje Emtegård sin affär i området och där dök det en dag upp en skylt om Tomt till Salu. Raoul köpte tomten och 1985 byggdes huset som de numera bor permanent i på Murar Götes gata. Raoul har varit verksam hela yrkeslivet inom Anticimex som franchiseföretagare (34 år totalt) tills företaget 2012 blev uppköpt av EQT vilket gjorde att Raoul hoppade av 2015. Raoul är också den som har startat grannsamverkan i Sandbybadet. Tillsammans med Staffan är han styrelsens grönområdesansvariga. Raoul har också varit med och lagt ut och tagit in våra farthinder.

Ronny Sohlberg heter jag, är 55 år har varit på Öland sen jag var liten med husvagn. Vi har bekanta som har stuga i Sandbybadet så det var så vi hittade vårt drömställe.

Sedan ca. 7 år tillbaka jobbar jag på en verkstad med tunga maskiner, tidigare har jag drivit åkeri i många år och min fru driver en klinik i Löttorp och Örebro.

Jag har haft en tuff höst då jag gick med i ett tränings- och kostprogram som heter 16 weeks of hell och ja det gör skäl för namnet, fast med goda resultat så nu tar vi nya tag.

Tack för förtroendet att få vara med i styrelsen å hoppas vi kommer fram till många bra saker.

Högerregeln gäller !

Nu när hösten kommit och vi inte har några farthinder längre på vägarna så går det ju givetvis lite snabbare också. Hastigheten är visserligen 50 nu men vi rekommenderar ändå att man kör i 30. Vi vill också påminna om att det inte finns någon huvudled i vårt område så det är alltså högerregeln som gäller i alla korsningar.

Historien om Sandbybadet och dess gator

Sandby är en av de större byarna i Högby socken och bestod i början av tolv hemman/gårdar som alla var lika stora, 3/8 mantal, med nummer 1–12. Mantal var inte ett ytmått utan ett mått på hur stor avkastningen marken gav. Mantalet låg också till grund för vilken skatt som skulle betalas. Alla stamfastigheter låg utefter gamla landsvägen, Sandbyvägen, och Sandby Sjögata, i en så kallad radby. Efter ett antal skiften och klyvningar flyttades familjer och byggnader ut

till olika platser och marken delades upp på flera fastigheter. Till byn hörde också samfällda markområden, såsom stranden, sjömarken och sjöbodarna och det gör de än idag. Genom sammanslagning av fastigheter har flera nummer sedan tillkommit (14–27) utöver de ursprungliga 12 gårdarna. Sandbybadets Samfällighetsförening är huvudsakligen bildad av delar från de fem hemmanen, Sandby 1, 2, 4, 11 och 12. Det finns även en fastighet från Sandby 7.

Ekonomiska kartan 1942 ur Lantmäteriets historiska kartarkiv

Gatunamnen i vårt område tillkom i början av 1970-talet men varför heter gatorna som de gör och framför allt vilka var personerna bakom gatorna med personnamn? I detta nummer får ni veta mer om Axel Danielsson, Börje Emtegård och Tutta Agardh som lånat ut sina namn till tre av våra gator samt om den lilla gatan Prästgränd. I kommande nummer av Sandbybladet kommer vi att fortsätta berätta om våra gator.

Axel Daniels gata

1852 köpte Daniel Hansson, farfar till Axel Danielsson, fastigheten 4:3 i Sandby by. Axel Danielsson gifte sig med Herty (f. Sjöberg) år 1893. De fick tre döttrar varav en dog vid späda ålder. Dottern Eva Gertrud Eugenia Danielsson gifte sig med Alf Elofsson och Alf uppförde en kiosk med minigolfbana och café vid Sandby Sjögata. Cafét drevs bara ett fåtal år. Den andra dottern Gunborg Herta Linnéa Danielsson gifte sig med Erik Boström, som senare köpte marken av Axel Danielsson där Sandbybadets Camping ligger. Erik startade camping när det blev förbjudet med camping nere på stranden. Tomterna längs med Axel Daniels Gata skapades i början på 1950-talet genom att Axel Danielsson och John Johansson, Sandby 4:2, styckade av tomter från sina respektive ägor. Delen som är en förlängning av Tutta Agardhs gränd upp över campingens norra sida ut till Sandby Sjögata vid dess västra kant, är en gammal så kallad ägoväg.

Prästgränd

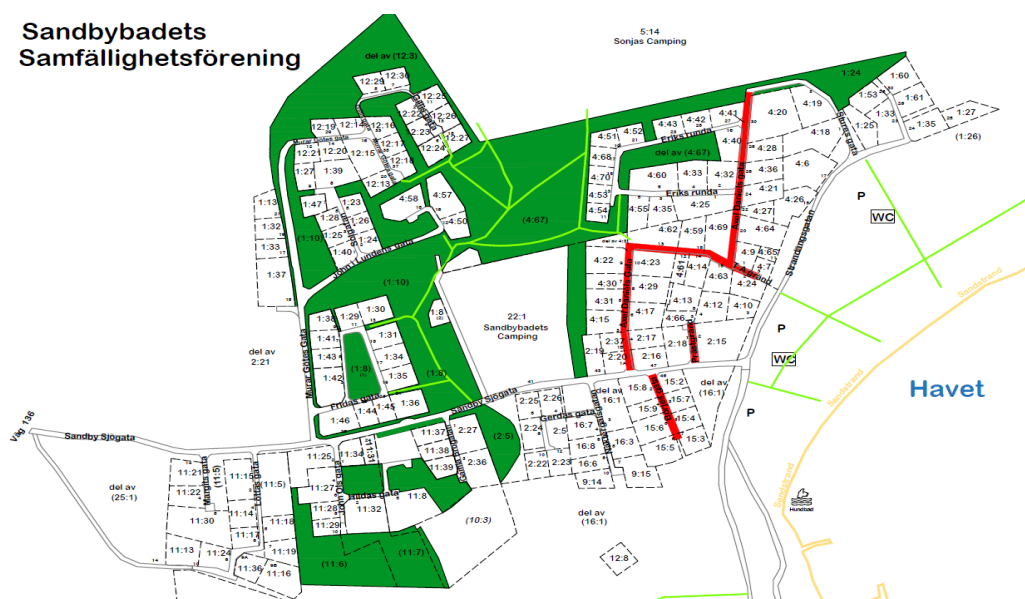
Kyrkoherde i Högby (1932 - 1963) var Emanuel Lundh. Han var gift med Siri och de hade två barn, Stephan och Ursula, Tomterna vid Prästgränd såldes av Axel Danielsson på mitten av 1940-talet för 400 respektive 1500 kronor. Detta är en av anledningarna till att gatan fått sitt namn men det handlar också om att huset som Emanuel flyttade till tomten på dagens Prästgränd 2 låg mellan Högby kyrka och prästgård när han köpte det samt att den första delen av huset på Prästgränd 3 utgjordes av det material som kom från rivningen av skafferiet i prästgården.

Börjes gata

1952 köpte Erik Petersson, far till Börje Emtegård, ett område på 1,1655 hektar av Oskar Sandin. Området delade han upp i åtta tomter vilka han bebyggde och sålde av efter hand. I början av 1960-talet byggde Erik Petersson en sommarfilial till sin lanthandel uppe i byn. De tre tomterna närmast affären uthyrdes vecko- eller årsvis, innan även de såldes av. Affären övertogs av sonen Börje med fru Inga-Britt, efter att den ärvda lanthandeln i Sandby lagts ner. Efter Börjes död drevs affären vidare av Marianne Nilsson och senare Annelie Nilsson innan den lades ner som vanlig affär. Sedan har det varit glasscafé och under ett par somrar också affär för rökta livsmedel, Rökta Butiken.

Tutta Agardhs gränd

Gymnastikdirektören Lilly "Tutta" Agardh (f 1887 d 1973) från Askersund var den första fastighetsägaren i Sandbybadet som inte hade någon koppling till Högby socken. Hon köpte fastigheten 4:9 på 1290 kvm av Axel Danielsson år 1939 för 300 kronor. Den första fastigheten, 4:7, som såldes till fritidshus är det nu vita, tidigare gula Strandängsgatan 11, Senare avstyckades och bebyggdes Tutta Agardhs gränd 3. Den köptes av Ingeborg Ranstad 1938, gift med agronom Charles Russel Karlsson från Ranstad, Lötörp. Söder om gränden köpte Carl Andersson, boende i Sandby, fastigheten 4:10 med de två blivande tomterna 4:10 och 4:24 för 380 kronor.

Parkslide

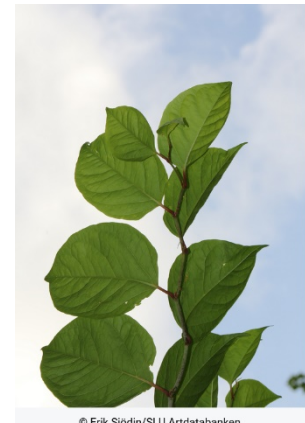

I förra numret av Sandbybladet och på årsmötet i somras skrevs och diskuterades det en hel del om växten parkslide och vi fortsätter att informera om växten då det är viktigt att vi har kontroll över utbredningen.

Parkslide och jätteslide är två snabbväxande och storväxta invasiva arter i Sverige.

Kommentar: Parkslide omfattas idag inte av den lagstiftning som rör invasiva främmande arter (EU-förordning nr (1143/2014), men utvärderas för att eventuellt tas upp på en nationell förteckning över invasiva främmande arter och kan därmed komma att omfattas av olika förbud.

De kan sprida sig snabbt och orsaka stora skador. Växterna är mycket svårutrotade och man gör bäst i att inte plantera dem alls. Om den redan står där så **flytta/gräv inte på jorden omkring den, en enda liten rotbit på mindre än ett gram kan bli en ny planta. Lägg inte växtdelar i komposten och släng dem aldrig i naturen. Växtdelar och eventuella jordmassor ska lämnas på återvinningsstationen som brännbart.**

© Erik Sjödin/SLU Artdatabanken

Varför skriver vi om parkslide? Jo, det är för att Länsstyrelsen vill kartlägga förekomsten av parkslide, så har du växten på din tomt eller noterar den i vårt område, så skall det för det första anmälas till Länsstyrelsen för kartläggning, men vi i SSF skulle också gärna vilja veta om det för att kunna få en bild av hur utbredningen ser ut i just vårt område. Så skicka en e-post till sandbybadet@gmail.com Idag vet vi att den finns ett bestånd mellan Sandbybadets camping och några av tomterna längs med Axel Daniels gata samt ett litet bestånd mellan två tomter vid Eriks Runda.

Hur bekämpar man parkslide? Idag finns det inte något absolut sätt att ta död på den och bekämpningsmedlet Glyfosat, som tidigare kunnat användas, förbjöds av EU hösten 2021. På södra Öland pågår försök med att bekämpa den med salt och på andra ställen har man försökt med hett vatten på rötterna och täckning av jordytan i upp till 10 år. För privatpersoner är ett kontinuerligt klippande av späda skott (och destruktion av avfallet) under flera år kanske bästa metoden för utrotning av växten. Men observera att avfallet då inte får slängas på komposten eller brännas utan resterna ska lämnas till destruktion på återvinningscentralen i Böda.

**Men uppmaningen är - Rör inte parkslide om du inte absolut måste!
Sannolikheten att du sprider den är större än att du lyckas få bort den. Växten kan triggas igång av åtgärder.**

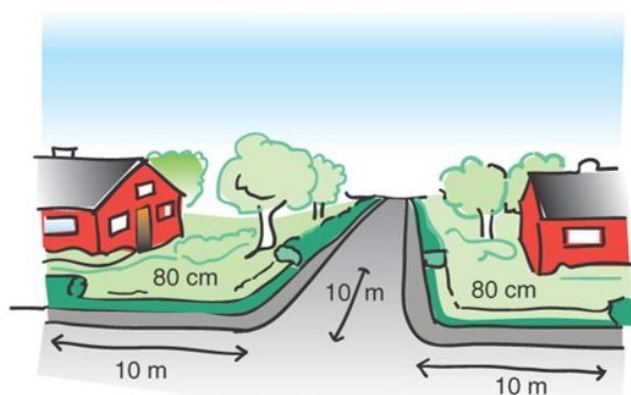
Källorna till informationen ovan är huvudsakligen Naturvårdsverket och Länsstyrelsen. Hos dem kan du som vill få veta mer om parkslide och hur den skall hanteras få ytterligare information och råd. Mer information finns också på SVT, Ölandsbladet och på Artfakta.se.

Klippa vägrenar, grenar och häckar

Vi väljer att upprepa lite av förra årets information om att klippa längs tomter och vägar.

Tänk också på att grenar från träden inte får sticka ut för långt och att häckar skall vara klippta så att det inte växer över vägkanter och vägar. Tumregeln när det gäller grenar är ju att det skall vara "fritt" 1 meter från tomtgränsen och 4,6 meter upp, allt för allas säkerhet och framkomlighet. Har ni träd och större buskar som växer nära er tomtgräns och nära gångvägen skall de **klippas kontinuerligt under hela växtperioden / sommaren**.

I alla korsningar så råder det extra bestämmelser för att sikten skall vara så bra som möjligt. Vi försöker att åskådliggöra detta genom bilden här nedan.

Behöver du hjälp med bedömning av höjd och gränser så kontakta gärna oss i styrelsen. Har du inte möjlighet att rensa själv så hör av dig så kan vi hjälpa till med rekommendationer av hantverkare.

Trivselgruppen

Sandbybadets Samfällighetsförening administrerar två fristående arbetsgrupper som inte formellt ingår i SSF verksamhet och uppdrag, att sköta våra vägar och våra gemensamma grönområden. Dessa båda är **Grannsamverkan** (sköts av Raoul Eriksson) som startades upp under våren 2021 och den andra är **Trivselgruppen** (sköts av Paola Hallin och Karin Fernlund).

Trivselgruppen har funnits i många år men fört en tynande tillvaro under en period förutom att det arrangerats en påskbrasa, men även den har ju på grund av pandemin inte kunnat genomföras de två senaste påskarna. Nu tar vi nya tag och planerar för att det blir en påskbrasa 2022.

Något som trivselgruppen och styrelsen för SSF dock har jobbat med de två senaste åren är ju de nya träspänger som vi lagt ut på strandängarna. Det som möjliggjort detta ekonomiskt är den sponsring vi fått genom bidrag från Borgholms kommun men också tack vare försäljning av namnbrädor. Namnbrädorna har varit en stor succé och det är kul att så många vill vara med och sponsra. Namnbrädorna tillverkas av P-O Johansson som förtjänar ett stort tack för de fina brädorna! De har ju blivit en sevärdhet i sig. Nästa etapp av spången blir till våren och det är förlängningen mot nedgången till hundbadet. Det är också bestämt att snickra ihop några bänkar som ska placeras på sandklitterna där man ska kunna sitta och blicka ut mot

havet och till sommaren hoppas vi få också kunna ordna en sommarfest för de boende i Sandbybadet.

Framtida visionära idéer har det också talats lite om, tex utegym, grillplats, en mobil bastu etc. Har du/ni idéer eller synpunkter så hör gärna av er till mejladressen sandbybadet@gmail.com

Som en trivselskapande åtgärd och som komplement till föreningens mer formella hemsida har vi också startat en Facebook-grupp. Sök efter gruppen "Vi i Sandbybadet" och ansök om medlemskap. Gruppen är huvudsakligen till för medlemmar i SSF men alla som vistas regelbundet i Sandbybadet är naturligtvis välkomna.

Grannsamverkan

Som ni säkert alla vet och har sett så finns det en grupp för grannsamverkan i vårt område. Sammankallande och den som håller i projektet är Raoul Eriksson. Vill du veta mera så är det bara att kontakta honom.

Till sist

Självklart blir vi också glada om ni har andra tankar och idéer som ni vill förmedla till oss i styrelsen. Hör gärna av er! Skicka e-post till sandbybadet@gmail.com

Styrelsen önskar er en fin Jul och ett Gott Nytt År !

Bild från 2019